

ทัศนคติด้านสังคมและวัฒนธรรมของชาวกำพูชาในประเทศไทยที่มีต่อความสัมพันธ์

ไทย-กำพูชา*

อำพา แก้วกำกั *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติด้านสังคมและวัฒนธรรมของชาวกำพูชาในประเทศไทยที่มีต่อความสัมพันธ์ไทย-กำพูชา และ 2) นำเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีทางด้านสังคมและวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยกับชาวกำพูชา ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรของการศึกษา คือ ชาวกำพูชาในประเทศไทย ได้แก่ กลุ่มพนักงานวิสาหกิจ กลุ่มพ่อค้าและนักธุรกิจ กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือรับจ้างทั่วไป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด และการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 5 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ T-test และ One way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างชาวกำพูชาในประเทศไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ไทย-กำพูชา แต่ยังมีชาวกำพูชาบางส่วนมีทัศนคติเชิงลบไม่ยินดียินร้ายและมีทัศนคติเชิงลบต่อไทย แม้จะเป็นส่วนน้อยแต่ก็สามารถส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองได้

ทัศนคติเชิงบวก ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางศาสนาและความเชื่อ ความสัมพันธ์ทางการศึกษาและความสัมพันธ์ทางขนบธรรมเนียม ประเพณี และการแต่งกาย ส่วนประเด็นที่ชาวกำพูชามีทัศนคติเชิงลบและอาจนำไปสู่ทัศนคติเชิงลบในอนาคต ได้แก่ อุปนิสัยใจคอของคนไทย ค่านิยมบางประการ

* งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2551

รองศาสตราจารย์ดร. กำพล วัชรวิชัย เป็นที่ปรึกษาโครงการ และนายภาณุ อุด เป็นนักวิจัยร่วม

** นักวิจัยประจำ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ e-mail : offchula@hotmail.com

ในสังคมไทย และการปฏิบัติของคนไทยและเจ้าหน้าที่รัฐต่อชาวกัมพูชา ส่วนทัศนคติเชิงลบ ได้แก่ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ และกรณีข้อพิพาทเขาพระวิหาร ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้สะท้อนถึงความรู้สึกชาตินิยมของชาวกัมพูชา

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติ พบว่า ชาวกัมพูชาที่มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในประเทศไทยแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชาวกัมพูชาที่มีความแตกต่างทางเพศและการมีเครือญาติเป็นคนไทย มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างไทยและกัมพูชา ได้แก่ การพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาและภาษา การส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรม การเสริมสร้างความเข้าใจต่อกันทางประวัติศาสตร์ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การส่งเสริมความสัมพันธ์ชายแดนและการทูตภาคประชาชน รวมทั้งการรักษาภาพลักษณ์และมาตรฐานคุณภาพสินค้าไทย

คำสำคัญ : ทัศนคติ สังคมวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ ไทย กัมพูชา